Dosarul nr.2-16438/22 2-22107985-12-2-27072022-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la 01 noiembrie 2024.
Cererea de apel nemotivată a fost depusă la 29 noiembrie 2024, însă transmisă și recepționată contra semnătură la 03 decembrie 2024, luând în considerație zilele libere din: 25 decembrie 2024, 01 ianuarie 2025, 07 ianuarie 2025 și 08 ianuarie 2025.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, Judecătorul - Natalia Moldovanu
Grefier - Svetlana Pogorlovschi

cu participarea: reprezentantului reclamantei, avocatul Pruteanu Natalia, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA ***** din 10 noiembrie 2022 și reprezentantului pârâtului, avocatul Stegărescu Ion, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA ***** din 05 august 2022,

în lipsa: reclamantei Poiras Nadejda, citată legal, prin intermediul avocatului său, a pârâtului Botnaru Andrei, citat legal, prin intermediul avocatului său și a intervenientului accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana, citat legal, contra semnătură, care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa,

în sediul instanței, în ședință publică, în procedură contencioasă, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Poiras Nadejda către Botnaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția, argumentele și solicitările reclamantei Poiras Nadejda.

La 26 iulie 2022, Poiras Nadejda a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată către Botnaru Andrei cu privire la decăderea din drepturile părintești (f.d.2-4 vol.I).

În motivarea acțiunii, reclamanta Poiras Nadejda a indicat că, în fapt, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 ianuarie 2021 a fost desfăcută căsătoria dintre Poiras Nadejda şi Botnaru Andrei (certificat de divorț ***** din *****).

A menționat că, prin aceeași hotărîre judecătorească s-a stabilit traiul copilului minor, *****, ***** cu mama.

Unul din motivele, care a determinat-o să se adreseze în instanța de judecată, a fost comportamentul agresiv din partea fostului soț pe întreaga perioadă de căsătorie.

A declarat că, imediat după desfacerea căsătoriei, pârâtul a inițiat o întreagă campanie de a o distruge moral și fizic, manifestată prin sunete fără de sfârșit la orice oră cu amenințări, sunete fără de sfârșit prietenilor și rudelor, o urmărea fără de sfârșit, o agresa fizic și verbal chiar în stradă, în preajma blocului de locuit, a grădiniței și în nenumărate rânduri în prezența copilului.

A susținut că, la un moment acesta a devenit din ce în ce mai agresiv, și anume, a enumerat în mod cronologic cum au derulat evenimentele.

La 11 decembrie 2020, la o întrevedere cu Botnaru Andrei, acesta a agresat-o fizic și verbal, i-a sustras telefonul mobil, pe care i l-a restituit peste 2 ore, în acest interval de timp dânsul i-a verificat numerele de contact și toată mesageria, iar subsemnata a fost nevoită să se adreseze Inspectoratului de Poliție Ciocana în vederea apărării sale. Astfel, tot la 11 decembrie 2020 a fost emis ordinul de restricție de urgență *****

A indicat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021 a fost casată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 ianuarie 2021, în pricina civilă la cererea depusă de Poiras Nadejda privind eliberarea ordonanței de protecție pentru victima violenței în familie împotriva acțiunilor agresorului Botnaru Andrei și a fost eliberată ordonanță de protecție, prin care Botnaru Andrei a fost obligat de a sta departe de locul aflării victimei Poiras Nadejda şi a copilului minor, *****.

A notat că, prin ordonanța de protecție din 25 iunie 2021 emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost obligat Botnaru Andrei de a sta departe de locul aflării lui Poiras Nadejda și de locul aflării copilului minor comun, *****, la o distanță ce ar asigura securitatea lor, dar nu mai puțin de 100 metri, ordonanța de protecție a fost eliberată pe un termen de 30 zile.

A indicat că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 iulie 2021 a fost eliberată ordonanță de protecție potrivit căreia a fost prelungită cu 90 zile ordonanța de protecție, prin care Botnaru Andrei a fost obligat de a sta departe de la locul aflării lui Poiras Nadejda și a copilului minor, ***** la o distanță de minim de 300 metri.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 septembrie 2021 a fost admisă parțial cererea privind aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie și a fost eliberată ordonanță de protecție în favoarea victimei Poiras Nadejda în raport cu Botnaru Andrei pe un termen de 20 zile.

A declarat că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2021 Botnaru Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.320/1 Cod penal, fiind condamnat la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 135 ore.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iulie 2022 a fost emisă ordonanță de protecție prin care a fost stabilită în favoarea victimei Poiras Nadejda pentru o perioadă de 90 zile - măsuri de protecție în raport cu Botnaru Andrei, prin care Botnaru Andrei a fost obligat de a sta departe de locul aflării lui Poiras Nadejda la o distanță minimă de 300 metri, ce ar asigura securitatea sa, excluzând contactul vizual cu ea sau cu copilul minor, *****.

Reclamanta a făcut referire la art.51 alin.(2) Codul familiei și a concluzionat că, Botnaru Andrei, sistematic o agresează, nu îi permite să-și trăiască viața liniștit, mai mult, ultima deja a devenit paranoică, îi este frică să iasă în stradă, tot timpul privește în urmă să nu fie urmărită, insomnie, din cauza comportamentului sfidător de legislație din partea fostului său soț și nu poate în mod normal să aibă grijă de copilul său, are frică să iasă cu copilul undeva la un teren de joacă, la un film, ceea ce acționează în detrimentul copilului și anume asupra psihicului.

A mai făcut trimitere la art.62 alin.(1) Codul familiei și a opiniat că, Botnaru Andrei într-un mod grosolan sfidează prevederile normei enunțate, manifestată prin faptul că acesta prejudiciază starea de sănătate și psihică a reclamantei, care în consecință se răsfrânge asupra copilului care mai bine de 2 ani este afectat psihic.

Reclamanta a citat prevederile art.67 lit.c), e), g) Codul familiei, iar în contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.166 Cod de procedură civilă, subsemnata a solicitat decăderea din drepturile părintești a lui Botnaru Andrei, în privința copilului minor, Botnaru Nicolae, născută la *****.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtului Botnaru Andrei.

După depunerea cererii de chemare în judecată, întru respectarea drepturilor pârâtului la un proces echitabil, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură pârâtului, explicându-i drepturile sale procedurale, inclusiv și obligația de a depune referință asupra cererii de chemare în judecată (f.d.44-45, 46, 48 vol.I).

La 26 august 2022 și 28 august 2022, reprezentantul pârâtului Botnaru Andrei, avocatul Stegărescu Ion, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA ***** din 05 august 2022 (f.d.51 vol.I) a formulat și a depus referință asupra cererii de chemare în judecată înaintată de Poiras Nadejda, prin care a solicitat respingerea acțiunii, ca fiind nefondată, neîntemeiată și lipsită de temei juridic, iar în susținerea poziției sale a invocat următoarele argumente de fapt și de drept (f.d.49-50, 51, 52, 54, 55-246 vol.I, f.d.1-5 vol.II).

A indicat că, analizând acțiunea și înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată depusă de Poiras Nadejda către Botnaru Andrei cu privire la decăderea din drepturile părintești, a considerat-o nefondată, neîntemeiată și lipsită de temei juridic, care prin urmare necesită de a fi respinsă, atâta timp cât aceasta nu întrunește condițiile prevăzute la art.67 Codul familiei, ori, în conformitate cu prevederile prezentului articol, părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă:

a) se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, inclusiv de la plata pensiei de întreţinere;

b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituție curativă, educativă, dintr-o instituţie de asistenţă socială sau alta similară;

c) fac abuz de drepturile părinteşti;

d) se comportă cu cruzime față de copil, aplicând violența fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului;

e) prin comportare amorală, influențează negativ asupra copilului;

f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;

g) au săvârşit infracţiuni premeditate contra vieții şi sănătății copiilor sau a soțului; precum şi,

h) în alte cazuri când aceasta o cer interesele copilului.

Astfel, în acest context, reieșind din norma indicată, cât și din înscrisurile anexate la cerere, se constată că, Botnaru Andrei nu se încadrează sub nici o formă, pentru care și necesită ca cererea de chemare în judecată depusă de Poiras Nadeida către Botnaru Andrei cu privire la decăderea din drepturile părintești, ***de a fi respinsă, deoarece este nefondată, neîntemeiată și lipsită de temei juridic, care prin urmare, necesită de a fi respinsă,*** iar, în legătură cu aceasta, reținând faptul că acțiunea a fost înaintată cu rea-credință și fără nici un temei, a solicitat, în acest sens, repartizarea cheltuielilor de judecată între părți, ori, în conformitate cu prevederile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, să oblige partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză să compenseze toate cheltuielile de judecată, pe care le-a suportat în legătură cu examinarea acestui proces.

Poziția intervenientului accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana.

După atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu (***prin încheierea protocolară din 03 aprilie 2023***) a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana (f.d.26-28 vol.II), întru respectarea dispozițiilor art.art.100 alin.(1), 102 alin.(1), (3), (4), (6) Cod de procedură civilă, intervenientului accesoriu - Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana i-au fost expediate actele de procedură (f.d.30 vol.II, f.d.43 vol.II), fapt confirmat prin semnăturile de pe avizele de recepție a trimiterilor poștale ***** (f.d.44 vol.II) și n*****(f.d.45 vol.II).

Prin urmare, la 21 martie 2024, prin intermediul poștei electronice a instanței de judecată a fost înregistrată referința intervenientului accesoriu, cu solicitarea examinării cauzei în lipsa sa (f.d.53-55 vol.II) și cu informarea instanței că, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana a fost în imposibilitate de a evalua condițiile sociale și de trai a lui Poiras Nadejda, domiciliată în mun.Chișinău, *****, deoarece din discuția purtată telefonic la 18 martie 2024 cu Poiras Nadejda, prin intermediul rețelei de socializare „Viber” la numărul de telefon (+*****), aceasta a comunicat că, la moment se află peste hotarele Republicii Moldova și anume în *****, împreună cu copilul minor. La fel, reclamanta a specificat că, copilul frecventează școala „*****.

Luând în considerație faptul că, Poiras Nadejda nu se află pe teritoriul Republicii Moldova, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana este în imposibilitate de a întocmi şi prezenta avizul cu privire la condițiile de trai a lui Poiras Nadejda privind decăderea din drepturile părintești a lui Botnaru Andrei asupra copilului minor, *****, născută la *****, iar la pronunțarea hotărîrii, a solicitat respectuos instanței să țină cont în exclusivitate de interesul superior al copilului.

Incidente procedurale.

I. La ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare din 03 aprilie 2023, ora 12.00, instanța, din oficiu a pus în discuție atragerea în proces a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana, în calitate de intervenient accesoriu (f.d.26-28 vol.II).

Prin încheierea protocolară a președintelui ședinței din 03 aprilie 2023 a fost ***atrasă în proces***, în calitate de intervenient accesoriu, ***Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana*** (f.d.28 vol.II).

II. La ședința de pregătire a cauzei de dezbateri judiciare din 19 iulie 2023, ora 14.00, reprezentantul reclamantei Poiras Nadejda, avocatul Pruteanu Natalia a înaintat ***cerere de renunțare la cererea de chemare în judecată*** cu solicitarea încetării procesului civil, în temeiul art.art.60 alin.(2), 265 lit.c) Cod de procedură civilă (f.d.31, 39-40 vol.II).

La ședința de pregătire a cauzei de dezbateri judiciare din 19 iulie 2023, ora 14.00, pârâtul Botnaru Andrei și reprezentantul său, avocatul Stegărescu Ion au solicitat ***respingerea cererii de renunțare la acțiune, dorind examinarea cauzei în fond*** și invocând că, pârâtul a suportat cheltuieli (de asistență juridică), care urmează a fi încasate din contul reclamantei (f.d.39-40 vol.II).

Prin urmare, instanța de judecată, ***prin încheierea protocolară din 19 iulie 2023*** a ***respins cererea reprezentantului reclamantei*** Poiras Nadejda, avocatul Pruteanu Natalia ***privind renunțarea la acțiune***, ca fiind neîntemeiată (f.d.40 vol.II).

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei Poiras Nadejda, avocatul Pruteanu Natalia, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA ***** din 10 noiembrie 2022 a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept indicate, și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Botnaru Andrei, avocatul Stegărescu Ion, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA ***** din 05 august 2022 a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul ședinței de judecată, intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana, nu s-a prezentat, fiind citat în mod legal și repetat, contra semnătură, însă prin referința depusă, s-a solicitat examinarea cauzei în

lipsa sa, cu luarea în considerație, în exclusivitate, a interesului superior al copilului (f.d.54 vol.II).

Aprecierea instanței de judecată.

Studiind materialele dosarului, verificând argumentele expuse de reprezentantul reclamantei și obiecțiile părții pârâte expuse în referință, audiind explicațiile reprezentanților părților, cercetând probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, *per ansamblu*, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de Poiras Nadejda în contradictoriu cu Botnaru Andrei este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Potrivit art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În corespundere cu art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art.240 alin.(1) şi (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanţă pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea.

În conformitate cu prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova coroborat cu art.16 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărîrile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Conform recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărîrilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărîrilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar

trebui să evidențieze că, judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța judecătorească relevă că, art.6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, garantează dreptul justițiabilului la o hotărîre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărîrile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărîrea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Totodată, CEDO reiterează că, deși art.6§1 obligă instanțele să își motiveze hotărîrile, acesta *nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument*. ***Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale*** ale părților, dar măsura în care se aplică *această obligație poate varia în funcție de natura hotărîrii* și, prin urmare, *trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.*

Din materialele cauzei, se reține că, la ***** s-a născut copilul minor, ***** din părinții: tata - Botnaru Andrei și mama - Poiras Nadejda, fapt confirmat prin certificatul de naștere *****, eliberat la *****, de către Serviciul stare civilă municipiul Chișinău, iar actul de naștere a fost înregistrat sub*****, anexat la dosar (f.d.24 vol.I).

Totodată, din declarațiile reprezentanților părților, se atestă cert faptul că, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr.2-18810/20 din 21 ianuarie 2021 (f.d.77 vol.I) a fost desfăcută căsătoria dintre Poiras Nadejda și Botnaru Andrei (încheiată la 20 aprilie 2017 la O.S.C. municipiul Chișinău și înregistrată sub nr.194) (f.d.57 vol.I).

Dat fiind faptul că, imediat după desfacerea căsătoriei, pârâtul a inițiat o întreagă campanie de a o distruge pe reclamantă moral și fizic (în opinia sa), Poiras Nadejda a promovat în justiție o acțiune cu privire la decăderea pâtâtului Botnaru Andrei din drepturile părintești asupra copilului minor, ***** și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecare a cauzei.

Ca urmare, instanța de judecată reține că, reclamanta a invocat drept temei de decădere a lui Botnaru Andrei din drepturile părintești în privința copilului minor: *abuzul de drepturile părintești; comportare amorală, ce influențează negativ asupra copilului; săvârșirea infracțiunii premeditate contra vieții și sănătății copiilor sau a soțului; precum și, în alte cazuri când aceasta o cer interesele copilului*, adică temeiurile prevăzute de art.67 lit.c), e), g), h) Codul familiei.

Prin „***drepturile părinteşti***”, de care părinţii pot fi decăzuţi, se subânțeleg drepturile pe care părinții le au asupra copilului până la atingerea majoratului acestuia sau obținerii capacității depline de exercițiu și sunt legate de educația, de dezvoltarea

fizică, intelectuală și spirituală a copiilor. Părinții având prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

Totodată, părinții sunt acei care apără drepturile și interesele legitime ale copiilor, iar în calitate de reprezentanți legali ai copiilor lor, acționează în numele lor în relațiile cu toate persoanele fizice și juridice, inclusiv în autoritățile administrației publice și instanțele judecătorești, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale, așa după cum prevede art.61 Codul familiei.

La fel, „***părinţii***" sunt acei care au dreptul la înapoierea copilului de la alte persoane, încuviințează încheierea actelor juridice de către copilul minor cu vârsta de 14-18 ani, cu excepția cazurilor prevăzute de art.21 alin.(2) Cod civil, iar în condițiile alin.(3) al acestui articol pot solicita limitarea copilului în drepturile prevăzute la alin.(2) lit.a) și b) ale art.21 Cod civil.

Prevederile art.60 Codul familiei, în care sunt înserate drepturile şi obligaţiile părinţilor privind educaţia şi instruirea copiilor, stipulează că:

1) Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.

2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

3) Părinții sînt obligați să asigure frecventarea de către copil a școlii până la sfârșitul anului de învățământ în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Instituția de învățământ și forma de instruire sânt alese de către părinți, cu luarea în considerare a opiniei copilului.

4) Litigiile dintre părinți privind educația și instruirea copiilor se soluționează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară locală recomandă părinților să se adreseze unui mediator pentru soluționarea litigiului.

Iar potrivit art.62 alin.(2) Codul familiei, metodele de educație a copilului, alese de părinți, vor exclude comportamentul abuziv, insultele și maltratările de orice fel, discriminarea, violența psihică și fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanțelor stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșitul și alte acte ilicite.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.67 Codul familiei, părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă:

a) se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere;

b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituție curativă, educativă, dintr-o instituție de asistență socială sau alta similară;

c) *fac abuz de drepturile părintești*;

d) se comportă cu cruzime față de copil, aplicând violența fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului;

e) *prin comportare amorală, influențează negativ asupra copilului*;

f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;

g) *au săvârşit infracţiuni premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului*; precum și,

h) *în alte cazuri când aceasta o cer interesele copilului*.

Dispoziţiile **art.67 Codul familiei nu pot fi aplicate în mod automat**, ci numai în urma unei examinări din partea instanțelor judecătorești, pentru a stabili:

- dacă au fost săvârșite ***abateri grave de către părinte, în privința persoanei copilului*** şi,

- dacă ***este în interesul superior al copilului, aplicarea unei astfel de măsuri***.

Din conținutul normei de drept enunțate mai *sus,* mai rezultă că, decăderea din drepturile părintești este o **măsură extremă și excepțională**, aplicabilă doar în cazul în care se constată **comportamente grave, imorale sau un mod de viață dăunător care influențează negativ dezvoltarea copilului.**

Or, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că măsurile ce implică decăderea din drepturile părintești ar trebui să fie aplicate numai în circumstanțe excepționale și pot fi justificate, doar **dacă sunt motivate de o cerință imperativă**, care se referă la **interesele copilului.**

Corespunzător, având în vedere faptul că, decăderea din drepturile părintești este o sancțiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată față de părinți *numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții* ce „abuzează de drepturile părintești" *nu au dat nici un efect* (de ex.: *preîntâmpinarea părinților, atragerea la răspunderea contravențională* în temeiul art.63 Cod contravențional).

În acest sens, se reţine că, în cauza *Wallova şi Walla împotriva Republicii Cehe*, nr.23.848/04, paragraful 71, din 26 octombrie 2006, CEDO a menționat despre faptul că un copil poate fi primit într-un cadru mai propice pentru educația sa, aceasta însă nu poate justifica, în sine, sustragerea sa din îngrijirea părinților săi biologici.

Prin urmare, pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul *abuzului de drepturile părinteşti*, urmează de reținut că, acest abuz se manifestă prin exercitarea acestor drepturi *în detrimentul copilului* și poate apărea, de exemplu, prin crearea unor *obstacole în procesul de instruire a copilului*, prin antrenarea copilului în *acțiuni criminale*, inițierea în *consumul de băuturi alcoolice*, folosirea *substanțelor stupefiante și psihotrope*, practicarea *jocurilor de noroc*, cerșitul și alte *acte ilicite*.

În acest sens, se reține că, condamnarea părintelui/părinților în baza art.208 Cod penal (atragerea minorilor la activitate criminală sau determinarea lor la săvârșirea unor fapte imorale) poate constitui temei pentru decăderea din drepturi părintești. Condamnarea acestora în săvârșirea altor infracțiuni **poate** duce la decăderea din drepturile părintești numai în cazul în care ***fapta penală săvârșită a avut tangență cu integritatea morală și fizică a copilului*** și că ***părintele***/părinții ***prezintă pericol pentru copil.***

Subsidiar, pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul *comportamentului amoral, care influențează negativ asupra copilului*, este necesară

existența unor **probe concludente și pertinente**, care ar demonstra cu certitudine că, părintele, la caz, pârâtul Botnaru Andrei, într-adevăr are un comportament amoral sau o viață dăunătoare care ar afecta negativ copilul minor.

Concomitent, instanța relevă că, decăderea din drepturile părintești este cea mai **gravă și drastică sancțiune** din dreptul familiei ce se poate aplica unui părinte pentru **greșeli de o gravitate deosebită** în exercitarea drepturilor sau îndeplinirea îndatoririlor părintești cu privire la persoana copilului minor.

Astfel, prin ***comportament amoral*** se înțeleg fapte sau conduite ale părintelui care contravin normelor sociale și morale general acceptate, cum ar fi:

- promiscuitate excesivă, inclusiv în prezența copilului;
- limbaj injurios sau vulgar frecvent folosit în fața copilului;
- consum excesiv de alcool/droguri fără a implica abuz direct asupra copilului, dar care afectează climatul familial;
- exemplu personal profund negativ pentru dezvoltarea valorilor morale ale copilului.

Prin ***influențare negativă asupra copilului***, se reține că aceasta este ***condiția esențială*** potrivit căreia trebuie dovedit că:

- comportamentul părintelui are efecte nocive concrete asupra dezvoltării copilului (psihologic, educațional, moral);
- copilul preia un model de viață dăunător sau suferă emoțional;
- copilul este expus riscurilor de abuz, neglijare, frică, instabilitate afectivă.

Deci, este necesar de a se stabili dacă există o *legătură directă de cauzalitate* între *conduita părintelui și prejudiciul adus copilului*.

Corespunzător, instanța reiterează că, *abuzul de drepturile părintești, comportarea amorală, ce influențează negativ asupra copilului* și *săvârșirea infracțiuni premeditate contra vieții și sănătății copiilor sau a soțului* include, în sine, acțiunile sau inacțiunile sistematice ale părintelui care pune în pericol sănătatea fizică și psihică a copilului, dezvoltarea lui morală, asigurarea condițiilor de trai și materiale, primejduiesc învățătura și instruirea copilului, lucru ce este străin speței concrete în cauză.

La caz, instanța de judecată conchide că, reclamanta Poiras Nadejda nu a justificat prin probe pertinente și concludente, precum că, Botnaru Andrei are un comportament amoral, ce influențează negativ asupra copilului ori duce un mod de viață dăunător, care **afectează negativ copilul minor**, *****.

Mai mult ca atât, din actele prezentate nu se reține nici careva circumstanțe excepționale sau comportament nedemn/amoral/abuz al pârâtului față de copilul minor, *****, care ar servi drept temei pentru decăderea acestuia din drepturile părintești, ceea ce și explică poziția părții reclamante prin încercarea (eșuată) de a renunța la acțiunea depusă, prin înaintarea ***cererii de renunțare la cererea de chemare în judecată*** la ședința de pregătire a cauzei de dezbateri judiciare din 19 iulie 2023, ora 14.00, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Pruteanu Natalia, care

a fost respinsă de instanță ***prin încheierea protocolară din 19 iulie 2023*** (f.d.40 vol.II), având în vedere dezacordul pârâtului, care a solicitat ***respingerea cererii de renunțare la acțiune, căci a dorit examinarea cauzei în fond***, cu respingerea acțiunii, ca ***nefondată, neîntemeiată și lipsită de temei juridic*** și cu compensarea din contul reclamantei a cheltuielilor de asistență juridică (f.d.39-40 vol.II).

În mod distinct, instanța apreciază critic afirmațiile reprezentantului reclamantei expuse în ședințele de judecată precum că, temeiul care stă la baza decăderii din drepturile părintești ale lui Botnaru Andrei sunt actele judecătorești prin care au fost admise unele cereri depuse de Poiras Nadejda privind aplicarea ordonanței de protecție a violenței în familie pe numele lui Botnaru Andrei.

La caz, se constată că, la 11 decembrie 2020, la o întâlnire cu Botnaru Andrei, fiind în relație de căsătorie, dar locuind separat din luna septembrie 2020, la întrevederi cu copilul, pârâtul o amenința pe soție/reclamanta Poiras Nadejda că, dacă nu se va întoarce la domiciliul comun o va agresa fizic, ultima adresându-se la Inspectoratul de Poliție Ciocana în vederea apărării sale. Se atestă că, tot la 11 decembrie 2020 a fost emis ordinul de restricție de urgență *****, din care se atestă o bănuială rezonabilă de pericol iminent „***moderat***”, *doar în privința lui Poiras Nadejda* (dar nu și a copilului minor) (f.d.6 vol.I).

Instanța atrage atenția că, acest *ordin de restricție* a fost emis pe un termen de 10 zile și ***viza perioada când părțile litigante se aflau în căsătorie***, iar aceste neînțelegeri au dus dus ulterior, la divorțul soților/părți ai prezentului proces.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 ianuarie 2021 (judecător - Maria Alexei) a fost *respinsă cererea* depusă de *Poiras Nadejda privind eliberarea ordonanței de protecție* pentru victimele violenței în familie, ca neîntemeiată, însă prin decizia Curții de Apel Chișinău, nr.2r-346/21 din 16 februarie 2021 a fost admis recursul declarat de avocatul Cojocaru Elena în interesele lui Poiras Nadejda, a fost *casată încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 ianuarie 2021* și a fost *admisă cererea* depusă de *Poiras Nadejda* privind eliberarea ordonanței de protecție pentru victima violenței în familie împotriva acțiunilor agresorului Botnaru Andrei, cu eliberarea ordonanței de protecție în privința *victimei violenței în familie*, *Poiras Nadejda* (f.d.26, 27-30 vol.I).

Totodată, din motivarea deciziei instanței de apel, rezultă că, *din actele cauzei că, Poiras Nadejda se află în relație de căsătorie cu Botnaru Andrei,* ***iar în prezent sânt în proces de divorț****, cererea de desfacere a căsătoriei, de stabilirea domiciliului copilului minor și de încasarea pensiei de întreținere a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) în luna octombrie 2020, fapt care nu a fost infirmat de către părțile litigante, în instanța de fond.*

Tot, din materialul probator rezultă cu certitudine caracterul ostil între soți, care educă și cresc împreună un copil minor de vârstă fragedă (f.d.29-verso vol.I).

Consecutiv, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), nr.2o/pr-173/2021 din 25 iunie 2021 (judecător - Taisia Prutean) a fost *admisă parțial cererea*

depusă de Poiras Nadejda și a fost emisă ordonanță de protecție doar pe un *termen de 30 zile* (f.d.11, 12-16 vol.I).

Instanța reține că, prin decizia Curții de Apel Chișinău, nr.2r-2330/21 din 30 septembrie 2021 a fost *respins recursul declarat de către Poiras Nadejda* și a fost *menținută încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)* și ordonanța de protecție din 25 iunie 2021, emise în cauza civilă la cererea depusă de Poiras Nadejda (f.d.82-86 vol.I).

Totodată, din motivarea deciziei instanței de apel, instanța a reținut că*, sub un alt aspect, actele cauzei denotă că la data de 21 iunie 2021, în urma faptului violenței în familie victima Poiras Nadejda a apelat la serviciul 112, deoarece soțul era agresiv, o îmbrâncea și o amenința că o omoară și că îi taie gâtul,* ***totuși nici în instanța de fond, nici în cea de recurs nu au fost prezentate materialele contravenționale care să confirme acest fapt****, ceea ce justifică soluția instanței de fond de aplicare a măsurilor de protecție doar pentru 30 zile, motiv pentru care Colegiul menține încheierea și ordonanța de protecție emise de prima instanță.*

Cu referire la ***înscrisurile prezentate și anexate*** *la materialele cauzei de către victimă* ***corect a fost reținut de către instanța de fond*** *precum că* ***au constituit obiectul unui alt litigiu*** *pe marginea căruia instanța ierarhic superioară prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021* ***s-a expus deja*** (f.d.85-verso vol.I).

Subsidiar, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr.2o/pr-210/21 din 23 iulie 2021 (judecător - Maria Muruianu) a fost *admisă cererea victimei* Poiras Nadejda depusă în interes propriu și în interesele copilului minor ***** împotriva lui Botnaru Andrei privind eliberarea ordonanței judecătorești de aplicare a măsurilor de protecție victimei violenței în familie și a fost prelungită ordonanța de protecție pe un termen de 90 zile (f.d.18, 19-22 vol.I).

Însă, potrivit ***deciziei Curții de Apel Chișinău nr.2r-2148/21 din 19 august 2021*** a fost ***admis recursul declarat*** *de avocatul Stegărescu Ion în interesele lui* ***Botnaru Andrei și a fost casată încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iulie 2021***, soluționându-se prin decizie problema în fond prin care: a fost **respinsă cererea depusă de Poiras Nadejda** în interes propriu și în interesele copilului minor ***** împotriva lui Botnaru Andrei privind prelungirea ordonanței judecătorești de aplicare a măsurilor de protecție a victimei violenței în familie (f.d.78-81 vol.I).

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), nr.2o/pr-265/21 din 14 septembrie 2021 (judecător - Vladislav Holban) a fost *admisă parțial cererea* privind aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie și a fost eliberată ordonanță de protecție *în favoarea victimei Poiras Nadejda* (***dar nu și în privința copilului minor***) în raport cu Botnaru Andrei pe un termen de *20 zile* (f.d.36-37, 38 vol.I).

Însă, prin ***decizia Curții de Apel Chișinău nr.2r-2579/21 din 02 noiembrie 2021*** a fost ***respins recursul*** declarat de avocatul Pruteanu Natalia în interesele lui ***Poiras Nadejda*** și a fost ***admis recursul*** declarat de avocatul Stegărescu Ion în interesele lui

Botnaru Andrei, prin care a fost casată încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2021, în partea eliberării ordonanței de protecție în favoarea victimei Poiras Nadejda în raport cu Botnaru Andrei pentru un termen de 20 zile din momentul pronunțării, care poate fi prelungit în condițiile legii și ordonanța de protecție din 14 septembrie 2021, cu ***emiterea în această parte a unei noi încheieri prin care***: a fost ***respinsă cererea*** înaintată de avocatul Pruteanu Natalia în interesele lui ***Poiras Nadejda*** privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victimele violenței în familie și eliberarea ordonanței de protecție, ***ca fiind neîntemeiată*** (f.d.87-91 vol.I).

Instanța constată că, prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), nr.1-2571/2021 din 23 decembrie 2021 a fost recunoscut vinovat Botnaru Andrei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.320[1] Cod penal, fiind stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 135 (o sută treizeci și cinci) ore (f.d.31-35 vol.II) - pentru faptul că, *în perioada de timp de la 25 iunie 2021 până la 15 iulie 2021, ignorând în totalitate restricţiile aplicate de către instanţa de judecată faţă de el prin ordonanţa de protecţie emisă la 25 iunie 2021 de către Judecătoria municipiului Chişinău, sediul Centru, care a fost pronunţată în şedinţa de judecată cu participarea acestuia,* **intenționat a contactat telefonic victima Poiras Nadejda și i-a expediat acesteia în repetate rânduri mesaje**, în timp ce ultima se afla la domiciliul său, amplasat în […], **încălcând** în așa fel **obligaţiunea de a nu contacta, inclusiv telefonic, prin corespondenţă poştală sau în orice alt mod victima.**

Subsecvent, din motivarea sentinței, instanța a reținut că, cauza penală a fost examinată în procedură simplificată (acord de recunoaștere a vinovăției) în baza art.364[1] Cod de procedură penală și că, *inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă,* și, *ținând cont de comportamentul acestuia în ședința de judecată, că are un copil minor la întreținere, a recunoscut vina și s-a căit de cele comise, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, aplicând prevederile art.364[1] alin.(8) Cod de procedură penală, instanța consideră că în privința inculpatului, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 320[1] Cod penal* (neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie) *este echitabilă aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 135 (o sută treizeci și cinci) ore, or aplicarea pedepsei cu închisoare este una prea dură având în vedere comportamentul acestuia în timpul urmăririi penale, cât și în timpul examinării cauzei penale, a recunoscut în totalitate vina, are la întreținere un copil minori, s-a căit sincer, prin urmare corectarea acestuia fiind posibilă fără aplicare unei pedepse privative de libertate.*

La fel, din conținutul sentinței emise, instanța a reținut că, *fiind audiat în ședința judiciară potrivit* ***regulilor de audiere a martorului, Botnaru Andrei*** *a confirmat fapta stabilită în rechizitoriu, susținând declarațiile date la faza de urmărire penală,*

*menționând, că recunoaşte vina, astfel, cu Poiras Nadeja s-au căsătorit undeva în anul 20 aprilie 2017. Au trăit într-o familie fericită, copilul s-a născut pe data de *****. După de peste hotare undeva prin anul 2019 a venit mama soției sale. Când a venit* ***s-au început conflictele*** *și el nu se înțelegea cu soția,* ***soția îi interzicea să se vădă cu copilul din această cauză la ei au început conflictele.*** *Apoi* ***a fost aplicată ordonanța de protecție: 25 iunie 2021 până pe 25 iulie 2021, pe o perioadă de 30 zile****, în ordonață era* ***să nu se apropii de copil și de Nadejda, să nu o telefoneze și să nu comunice poștal****. Pe data de 26 iulie 2021,* ***a vorbit cu soția, că din spusele ei o să-i arate copilul prin intermediul rețelei Whatsup****, într-un fel ca* ***ordonanța să o lase pe o pauză****. Când a fost aplicată ordonanța* ***el i-a scris mesaje soției de a se împăca cu dânsa****, ca copilul să aibă tată și să crească într-o familie normală.* ***Toate certurile erau pe telefon****, în față nu se certau. Dar când pleca la chirie unde soția locuiește ei iarăși se certau. Copilul ține la mine.* ***A încălcat ordonanța pentru a se împăca cu soția****.*

Consecutiv, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr.2o/pr-180/22 din 06 iulie 2022 (judecător - Ecaterina Silivestru) a fost *admisă cererea înaintată de Poiras Nadejda* privind aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie împotriva acțiunilor lui Botnaru Andrei, pentru o perioadă de 90 zile (f.d.40-43, 39 vol.I), iar prin *decizia Curții de Apel Chișinău nr.2r-1901/22 din 06 septembrie 2022* a fost *respins recursul declarat de Botnaru Andrei* și a fost menținută încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iulie 2022 emisă în cauza civilă la cererea lui Poiraș Nadejda privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victimele violenței în familie în privința agresorului Botnaru Andrei (f.d.57-60 verso, vol.II).

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 06 octombrie 2022 (judecător - Irina Țonov) a fost *admisă cererea depusă de Poiras Nadejda* în interesele proprii și în interesele copilului minor ***** împotriva *fostului soț,* Botnaru Andrei privind eliberarea ordonanței judecătorești, cu eliberarea ordonanței de protecție pe un termen de 90 zile.

Însă, prin ***prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.2r-2803/22 din 10 noiembrie 2022*** a fost ***admis recursul declarat de Botnaru Andrei și casată integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 octombrie 2022***, soluționând prin decizie problema respectivă, prin care ***cererea depusă de Poiras Nadejda în interesele proprii și ale copilului minor*** privind aplicarea măsurilor de protecție față de acțiunile agresive ale fostului soț Botnaru Andrei cu eliberarea ordonanței de protecție ***a fost respinsă, ca neîntemeiată*** (f.d.12-17 vol.II).

Corespunzător, un aspect esențial de subliniat este că, unele dintre aceste încheieri au fost casate de instanța ierarhic superioară, ceea ce diminuează substanțial forța probatorie a acestora.

Prin urmare, instanța apreciază critic argumentele reclamantei Poiras Nadejda referitor la faptul că, pârâtul Botnaru Andrei sistematic o agresează, nu îi permite să-și trăiască viața liniștit, iar acest fapt s-ar confirma „cumva” prin actele judecătorești

enunțare *supra*, or, actele judecătorești invocate de partea reclamantă nu pot fi luate în considerație de către instanță, întrucât unele au fost emise (doar în privința ultimei) în perioada când părțile erau în căsătorie (ceea ce a și constituit temeiul divorțului dintre părți), iar altele au fost casate prin deciziile definitive și irevocabile emise de instanța superioară, pierzându-și astfel orice efect juridic.

Instanța reține că, potrivit principiilor fundamentale ale procedurii civile, o hotărîre/încheiere casată nu mai produce efecte și nu mai poate constitui temei pentru susținerea vreunui drept sau interes, aceasta fiind înlăturată din ordinea juridică, or, instanța superioară, pronunțând soluția de casare, a desființat în integralitate actul judecătoresc respectiv, cu consecința că hotărîrea/încheierea anulată nu mai poate fundamenta argumente sau pretenții în prezenta cauză.

Totodată, se reține că, actele judecătorești casate nu pot fi valorificate ca probe și nu se poate invoca autoritatea de lucru judecat și nici nu pot produce efecte obligatorii.

Prin urmare, actele judecătorești casate sunt lipsite de valabilitate și relevanță juridică, neputând fi luate în considerație la soluționarea prezentei cauze, or, doar actele judecătorești aflate în vigoare, definitive sau executorii - pot produce efecte și pot sta la baza analizei instanței.

Astfel, această situație ridică întrebări privind pertinența/soliditatea bazei probatorii a prezentei cereri de chemare în judecată, or, o încheiere casată echivalează cu o lipsă a unei hotărîri definitive care să confirme în mod valid existența unei conduite abuzive. Prin urmare, utilizarea acestor documente ca temei principal pentru decădere nu poate fi considerată concludentă.

Suplimentar, instanța de judecată atestă că, din cercetarea CD-urilor anexate la materialele cauzei, pârâtul Botnaru Andrei are o relație armonioasă, prietenoasă și foarte strânsă cu copilul minor, *****, or, din vizionarea acestora nu se atestă un comportament amoral sau abuziv față de ultima, care ar influența negativ asupra copilului minor, ba din contra, se atestă viceversa, și anume: grija tatălui față de minoră, ocupațiile avute împreună, plimbările petrecute în comun, dispoziția bună a minorei pe perioada aflării sale la domiciliul tatălui etc..

Mai mult ca atât, din declarațiile reprezentantului pârâtului, Botnaru Andrei, avocatul Stegărescu Ion expuse în cadrul ședințelor de judecată, se reține că, atunci când nu se respecta graficul de întrevederi, apăreau certuri între reclamantă și pârât, în legătură cu faptul că uneori nu se reușea să fie adus copilul exact la ora/timpul indicat/ă în graficul de întrevederi, iar ca urmare a întârzierilor din partea pârâtului, se chema imediat poliția de către reclamanta Poiras Nadejda, după care și urma emiterea ordonanțelor de protecție a victimei violenței în familie pe numele pârâtului vociferate și analizate fiecare, în parte, de instanță.

Conform art.58 Codul familiei, prevede că, ***părinții au drepturi și obligații egale față de copii***, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Astfel, se constată că, ***reclamanta*** prin anumite acțiuni, și anume: prin faptul că susținea destul de des că, copilul minor ***** ar fi fost bolnavă, ***îi restricționa dreptul pârâtului de a se vedea cu copilul minor***, ***încălcând*** la rândul său, ***graficul de întrevederi a tatălui cu minora***, (ceea ce ducea la certurile/neînțelegerile dintre părinții minorei, soldate cu apeluri la 112), lucru ce a fost recunoscut în instanță și de avocatul reclamantei.

În această ordine de idei, instanța de judecată apreciază critic afirmațiile reprezentantului reclamantei, referitor la faptul că, reclamanta nu-i dădea copilul minor pârâtului Botnaru Andrei, în legătură cu faptul că ultima (minora) era bolnavă, or, la materialele cauzei nu a fost anexat nici un înscris probator și relevant, care ar confirma și justifica că, reclamanta Poiras Nadejda s-ar fi adresat la spital/policlinica de sector la medicul de familie, sau de urgență la spitalul pentru copii, având acuze de febră și diaree etc. la minoră, sau că au fost procurate medicamente de la farmacie, la decizia unipersonală a mamei fără adresarea la medic, prin anexarea bonurilor eliberate de farmacii.

Iar la caz, pârâtul a sesizat de mai multe ori organele de poliție, prin depunerea plângerilor pe numele reclamantei, care nu-i permitea întrevederea tatălui cu copilul minor conform graficului de întrevederi stabilit de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana, însă, apoi își retrăgea unele cereri/plângeri, iar altele nu s-au soldat cu vreun rezultat pozitiv (f.d.60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134 vol.I).

Totodată, pârâtul/tată a sesizat deseori și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana (f.d.111, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 119, 120-121, 122, 123, 132, 135, 136 vol.I), iar din răspunsurile autorității tutelare, care acționând în interesul superior a copilului, *****, se ***menționa că, mama/reclamantă a fost informată în scris, cât și prin intermediul telefonului privind exercitarea eficientă a drepturilor părintești și orientată de a nu leza dreptul copilului de a comunica/relaționa cu celălalt părinte. Pentru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor părintești și acționând în interesul superior al copilului *****, i s-a recomandat (mamei), să dea dovadă de flexibilitate și efort în vederea dezvoltării abilității de a comunica cu pârâtul/tată, coordonând și planificând împreună acțiunile privind creșterea și educația copilului*** [...], căci, ***educația copiilor este munca comună a părinților și ar fi necesar ca ambii să depună suficient efort voletiv-afectiv pentru a depăși de comun acord problemele interpersonale de comunicare ce apar în cazul separării soților, fiind și în drept de a se adresa unui mediator*** (art.7 alin.(4), art.60 alin.(4), art.64 alin.(2) Codul familiei).

Prin urmare, decăderea din drepturi părintești reprezintă o măsură extremă, de ultim resort, care trebuie justificată nu doar de existența unei tensiuni familiale, **ci de o reală amenințare pentru copil**. În lipsa unor probe clare privind prejudicierea interesului superior al minorului, instanța trebuie să manifeste reținere și verificare stringentă în a dispune o astfel de măsură.

Instanța de judecată ajunge la concluzia că, dintr-o perspectivă critică, fundamentarea cererii de chemare în judecată pe acte judecătorești casate, ridică semne serioase de întrebare asupra proporționalității și temeiniciei solicitării de decădere din drepturile părintești. Fără dovada clară a unor **comportamente care să afecteze în mod direct copilul**, o astfel de cerere poate fi interpretată ca fiind abuzivă sau cel puțin insuficient fundamentată juridic și factual. Instanța trebuie să evalueze cu rigoare probatoriul, în lumina interesului superior al copilului și a caracterului excepțional al măsurii cerute.

La caz, legislatorul a prevăzut expres, drept temeiuri de decădere din drepturile părintești - prin *abuzul de drepturile părintești, comportare amorală, ce influențează negativ asupra copilului* și *săvârșire a infracțiunii premeditate contra vieții și sănătății copiilor sau a soțului,* iar în lipsa unor probe justificative și concludente, acțiunea este neîntemeiată, în discordanță cu circumstanțele de fapt stabilite și contravine grav normelor legale aplicabile speței.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.1 alin.(2) al Legii cu privire la ieşirea şi intrarea în Republica Moldova nr.269 din 09 noiembrie 1994, rezultă expres că minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează notarial. În declaraţie se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi ţara de destinaţie. Prin urmare, fiind stabilit prin lege, că ieşirea copilului minor peste hotarele ţării, este posibilă doar fiind însoţit de unul dintre reprezentanţii, acordul celuilalt părinte nu este necesar.

Distinct de cele relatate, instanța de judecată reține că, art.1 alin.(4) din aceeași lege prevede că, în cazul în care minorul pleacă să domicilieze în străinătate, este necesar consimţământul, exprimat prin declaraţie, al ambilor părinţi ale căror semnături se legalizează notarial […].

În atare circumstanțe, instanța relevă că, copilul minor nici nu putea pleca cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova, fără acordul-consimțământ-declarație al tatălui, legalizată de notar în modul prevăzut de lege, lucru ce a fost ignorat de reclamantă, or, ultima a plecat cu copilul minor la trai permanent peste hotarele Republicii Moldova (în SUA) din luna ianuarie 2023, fără acordul tatălui/pârâului *****, sub pretextul că, își face studiile sale în străinătate, dar concomitent fiind și angajată în laborator, lucrând oficial, cu acordarea/primirea salariului din partea angajatorului, astfel încât pârâtul poate pleca în SUA să-și vadă copilul minor întru respectarea graficului său de întrevederi cu minora.

Și, ca urmare a acțiunilor reclamantei, la plângerea pârâtului Botnaru Andrei din 09 martie 2022 (f.d.138 vol.I) a fost intentat dosar penal pe art.207 Cod penal - pentru scoaterea ilegală a copilului minor din țară, care și până la ziua de azi se află în examinare, fiind pendinte la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) (f.d.88 vol.II).

Totodată, potrivit jurisprudenţei Curţii Europene, aplicarea interzicerii totale şi absolute a exercitării drepturilor părinteşti, prin efectul legii, fără nici un control al

instanţelor […] asupra interesului minorului, nu poate răspunde unei cerințe primordiale referitoare la interesele copiilor și, prin urmare, nu poate urmări un scop legitim, cum este protecția sănătății, a moralei sau a educației minorului.

În acest context, instanța de judecată reține jurisprudenţa CtEDO în cauzele privind decăderea din drepturile părintești, potrivit căreia, în cauzele de acest fel, examinarea elementelor care servesc cel mai bine interesele copilului este întotdeauna de o importanță fundamentală (*cauza Johansen vs Norvegia, hotărîrea din 07 august 1996*) că, interesul copilului trebuie considerat ca fiind primordial şi că doar un **comportament deosebit de nedemn** poate determina ca o persoană să fie privată de drepturile sale părinteşti în interesul superior al copilului (*cauza Gnahore vs Franţa, hotărîrea din 19 septembrie 2000 şi Johansen citată anterior*).

De asemenea, CEDO subliniază totuși că, acest interes prezintă un dublu aspect (*cauza Gnahore,*): pe de o parte, să le garanteze copiilor o evoluţie într-un mediu sănătos; pe de altă parte, **să menţină legăturile acestora cu familia**, cu excepţia cazului în care aceasta s-a arătat a fi nedemnă, deoarece distrugerea acestei legături determină ruperea copilului de rădăcinile sale (*cauza Maumousseau şi Washington vs Franţa, hotărîrea din 06 decembrie 2007).*

În acest sens, au relevanță prevederile art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, cât și Hotărîrea nr.6 din 17 noiembrie 2014 al Plenului Curții Supreme de Justiție „***Cu privire la practica judiciară de examinare a cauzelor civile ce ţin de decăderea din drepturile părţinteşti***”, din care rezultă expres că, *abuzul de drepturile părinteşti, comportarea amorală, ce influențează negativ asupra copilului* și *săvârşirea infracţiunii premeditate contra vieții și sănătății copiilor sau a soțului* urmează a fi confirmate prin probe justificative corespunzătoare.

Însă, având în vedere faptul că, decăderea din drepturile părinteşti este o sancţiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată faţă de părinţi numai după ce se va constata că alte măsuri luate faţă de părinţii ce nu-şi onorează obligaţiile nu au dat nici un efect.

În acest sens, se mai reține că, în cauza *Wallova şi Walla împotriva Republicii Cehe*, nr.23.848/04, paragraful 71, din 26 octombrie 2006, CEDO a menţionat despre faptul că un copil poate fi primit într-un cadru mai propice pentru educaţia sa, aceasta însă nu poate justifica, în sine, sustragerea sa din îngrijirea părinților săi biologici.

Prin urmare, instanța conchide că alegațiile părții reclamante referitor la comportamentul abuziv/nedemn/amoral al pârâtului/tată, ce influențează negativ asupra copilului și/sau săvârșirea infracțiunii premeditate contra vieții și sănătății copilului sau a soțului sunt doar declarative și lipsite de suport probant, or, din materialele cauzei nu se regăsesc careva acte judecătorești emise în cauze contravenționale (decizii) sau cauze penale (sentințe) de condamnare a pârâtului în faptele incriminate.

În această ordine de idei, instanța nu poate reține sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), nr.1-2571/2021 din 23 decembrie 2021, ca temei de decădere din

drepturile părinteşti, or, deşi pârâtul a fot recunoscut vinovat de săvârşirea infracţiunii (mai puţin grave) prevăzute de art.320[1] Cod penal - neexecutarea intenţionată a ordonanţei de protecţie, totuşi, instanţa reţine că, ultimul şi-a recunoscut vina în fapta comisă şi anume că, a ***încălcat ordonanţa pentru a se împăca cu soţia*** şi i-a telefonat pe *26 iulie 2021,* ***a vorbit cu soţia ca să-i arate copilul prin intermediul reţelei Whatsup****, după care* ***el i-a scris mesaje soţiei de a se împăca cu dânsa****.*

Deci, instanţa atestă că, infracţiunea prevăzută de art.320[1] Cod penal face parte din categoria infracţiunilor mai puţin grave, şi nu echivalează cu *săvârşirea infracţiunii premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului,* aşa cum prevede norma art.67 lit.g) Codul familiei, precum şi nici nu atestă că, ***fapta penală săvârşită a avut tangenţă cu integritatea morală şi fizică a copilului*** şi că ***părintele***/tată ***prezintă pericol pentru copil.***

Pe cale de consecinţă, instanţa de judecată conchide că, *abuzul de drepturile părinteşti, comportarea amorală, ce influenţează negativ asupra copilului* şi *săvârşirea infracţiunii premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului* trebuie să aibă o **anumită gravitate** pentru a **atrage sancţiunea decăderii din drepturile părinteşti**, astfel că nu orice *atitudine sau comportament necorespunzător* al părinţilor conduce la decăderea din drepturile părinteşti, or, comportamentul pârâtului/tată Botnaru Andrei nu a atins gradul de gravitate pentru a fi temei de decădere a acestuia din drepturile părinteşti.

La caz, instanţa nu a constatat că, pârâtul Botnaru Andrei a săvârşit careva ***abateri grave, în privinţa persoanei copilului*** şi, nici că, ***fapta penală săvârşită a avut tangenţă cu integritatea morală şi fizică a copilului*** şi/sau că ***părintele***/tată ***prezintă vreun pericol pentru copil***, precum şi nici faptul că, ***aplicarea unei astfel de măsuri*** ar fi ***în interesul superior al copilului.***

Raportând la caz normele de drept precitate *supra* în raport cu poziţia participanţilor la proces, instanţa relevă că, sancţiunea decăderii din drepturile părinteşti poate fi aplicată faţă de părinţii care, din culpă gravă, fac abuz de drepturile părinteşti.

Drept urmare, instanţa judecătorească reiterează că, nu au fost prezentate probe ce ar confirma culpa gravă a pârâtului în *abuzul drepturilor părinteşti* şi nici faptul că acesta a avut o *comportare amorală, ce ar influenţa negativ asupra copilului* minor, *****, sau că, a *săvârşit infracţiunii premeditate contra vieţii şi sănătăţii copilului sau a soţiei* or, n-au fost prezentate probe concludente, prin circumstanţe concrete sau anumite acte de constatare ce ar confirma şi demonstra necesitatea decăderii pârâtului din drepturile părinteşti faţă de copilul minor, *****.

Instanţa reţine, că noţiunea de „*comportare amorală, care influenţează negativ asupra copilului"* presupune un comportament care contravine normelor morale şi etice larg acceptate în societate, adică o conduită care ignoră sau încalcă valorile fundamentale legate de responsabilitate, respect, protecţie şi grijă faţă de ceilalţi, în special faţă de copii.

Pentru ca decăderea din drepturile părintești să fie justificată pe baza unui comportament amoral, este necesar să existe o legătură de cauzalitate clară între comportamentul respectiv și influența negativă asupra copilului, iar această influență negativă se poate manifesta prin:

- dezvoltare emoțională și psihologică afectată - copilul poate deveni anxios, retras, agresiv sau poate manifesta probleme comportamentale;
- modele negative preluate - copilul poate adopta comportamente similare, normalizează conduita amorală;
- mediu familial nesigur și instabil - copilul trăiește într-un climat de tensiune, frică, insecuritate;
- neîndeplinirea obligațiilor părintești - lipsa supravegherii, neglijarea nevoilor materiale și educaționale ale copilului.

Prin urmare, este important de menționat că ***nu orice conduită imperfectă sau greșită*** (de ex.: din dorința de a-și vedea copilul, în urma nerespectării graficului de întrevederi de alt părinte) a părintelui se încadrează ca „comportament amoral" cu influență negativă. Pentru a se constata decăderea pe această bază, trebuie prezentate probe clare, concrete și obiective, care să demonstreze atât natura amorală a comportamentului părintelui, cât și impactul negativ real și măsurabil asupra copilului.

În consecință, se desprinde concluzia cu privire la netemeinicia cererii de chemare în judecată depusă de Poiras Nadejda către Botnaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit dispozițiilor art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Analizând normele legale citate mai *sus* în raport cu circumstanțele de fapt ale speței, instanța de judecată constată că, acțiunea depusă de Poiras Nadejda în contradictoriu cu Botnaru Andrei este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, or, argumentele expuse în cererea de chemare în judecată nu sunt de natură să confirme încălcarea cărorva drepturi ale reclamantei în raport cu copilul minor de către pârât pentru a fi decăzut din drepturile părintești, or, pretenția reclamantei nu are suport legal și probatoriu.

În conformitate cu prevederile art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistenţă juridică.

Conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată.

Se atestă că, în cadrul prezentului proces, interesele pârâtului au fost reprezentate de avocatul Stegărescu Ion, fapt confirmat prin mandatul avocațial seria MA ***** din 05 august 2022 (f.d.51, vol.I), iar pentru serviciile prestate de acest avocat, pârâtul Botnaru Andrei a achitat suma de 5 000 (cinci mii) lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria ***** din 05 august 2022, anexat la materialele cauzei (f.d.25, vol.II).

Deci, în acord cu norma legală citată *supra*, instanța de judecată va încasa din contul reclamantei Poiras Nadejda în beneficiul lui Botnaru Andrei suma de 5 000 (cinci mii) lei, ce reprezintă cheltuieli de asistență juridică suportate de către pârât la examinarea prezentei cauze civile.

Conform art.96 alin.(1)-alin.(1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora.

Întru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate în speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului *(cauza Costin versus România, hotărîrea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărîrea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărîrea din 27 iulie 2006, etc.)* s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține

rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Prin urmare, având la bază criteriile de stabilire a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de judecată va adjudeca pârâtului Botnaru Andrei suma de 5 000 (cinci mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, cuantum pe care instanța îl apreciază ca fiind unul real, necesar și rezonabil.

La stabilirea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică dispuse spre încasare, instanța de judecată a ținut cont și de volumul de lucru, dar și de numărul ședințelor de judecată desfășurate în cadrul prezentului litigiu (peste 10 ședințe, cu durată până la 2 (ore) ore), aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocatul Stegărescu Ion, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența juridică, precum și de specificul cauzei, cât și rezultatul obținut.

În aceste circumstanțe, instanța investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu a putut găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai *sus*, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părți şi examinate de către instanță, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziția art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părți.

Sintetizând cele expuse mai *sus* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.art.118, 121-122 Cod de procedură civilă, instanța de judecată conchide că acțiunea înaintată de Poiras Nadejda către Botnaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

În conformitate cu art.art.51-57, 60, 67-68 Cod familiei și art.art.90, 94, 96, 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Poiras Nadejda către Botnaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Ciocana privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Se încasează de la Poiras Nadejda (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.:mun.Chișinău, *****) în beneficiul lui Botnaru Andrei (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.:mun.Chișinău, *****) cheltuielile de asistență juridică, în mărime de 5 000 (cinci mii) lei.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedinte de şedinţă
Judecătorul: Natalia Moldovanu